

geinch, heiz, reif (prim. Weinhold, Bair. Gram. § 79, str. 83). Pri besedi *Krieg* pa je stvar še drugačna. V starovisokonemščini imamo *chrég, widarchrégi* (iz tega je slov. izposojenka *kreg, kregati* in ime *Kregar*) in *widarkriegeltn* (ie iz *ia, é*); semkaj spada tudi glagol *kriegen*, za kar pa imamo v spodnjesaščini *krîgen*, v holandsščini *krygen*, v srednjevisokonemščini *krîgen* (*ich kreic*), tako da bereš pri Schmellerju, Bair Wrtb. I. 1366: „statt der jetzigen oberdeutschen Form *kriegen* [wäre] eigentlich *kreigen* Rechtens“. Enako imamo poleg stvn. *stiega, stiagil* tudi *stiga* (*stigan*), gl. Willmanns, Deutsche Gram. I. 173. Za *kriegen* nam je treba nastaviti dve prvotni obliki: *krég-* in *krîg-*, enako *stég-* in *stîg-*, ki sta si druga proti drugi ali v razmerju različnih prevojnih stopenj (Ablautstufe; *é* je iz dolgega indogermanskega *ei* s padajočo intonacijo, prim. R. Trautmann, Germ. Lautgesetze, str. 32 sl.) ali pa hranita v sebi različne korenske determinative (*-é-g-*: *-i-g-*; prim. P. Persson, Beiträge z. Wurzeldet.) kakor n. pr. staronordijski *glámr* „luna“ iz **g'hlé-* in starosaški *glimo* iz **g'hli-*. Ime *Kraigher* je torej nastalo iz starejšega *Krîgher* (ki je tudi še ohranjeno, gl. gori), ki je dubleta navadnega nemškega *Krieger* (iz prvotnega nemškega *krég-*). Zemljepisna razširjenost slovenskega imena *Kraigher* nas vodi v nemške kolonije v Karnskih Alpah, kakor nas vodi *Kregar* na Koroško in v izposojenkah *Kregar* — *Kraigher* živi tudi v slovenščini še stara germanska oziroma še indogermanska dubleta *krég-* in *krîg-*.

Dr. Fr. Ramovš.

Stoletnica Johna Ruskina (1819—1900). Umetniški kritik, sociolog in pisatelj, rojen v Londonu. Njegove ideje so igrale tehtno vlogo 19. stoletja. Eden najbolj izvirnih angleških prozaikov, pesnik v prozi, ki je učinkoval mogočno na občinstvo, kakor i na številne umetnike. Preprosti kritik je bil pravi vodnik preraphaelitske šole. Ruskin izhaja iz ljubezni do narave, občuduje slikarja Turnerja, torej rousseauizem. Pozneje odkrije italijanske primitiviste, postane sam apostol primitivizma, obožuje romantiko, kakor sta jo umevala Schlegel in ga. de Staël, to je kult srednjega veka v nasprotju s heleno-latinskim duhom. Ljubav do srednjega veka in puritanstvo sta privedla Ruskina do verskega pojmovauja umetnosti. Čednost in religija sta mu neobhodna pogoja ustvarjanju. Sovraštvo do klasicizma in smisel za mistiko ga delata krivičnega humanizmu in racionalizmu, „strupu Preporoda“. Kot pristaš nedolžnosti ter idile sovraži Ruskin modernega duha, vedo, narodno ekonomijo, finance, obrt in strojstvo. Propoveduje povrat k naravi, življenju na deželi, seve s prikladnim estetizmom: ročnim izdelovanjem platna, čipek in raznih predmetov, kjer rokodelec lahko vtisne svoj osebni pečat, ne da bi bil le neznatno kolesce v obsežnem stroju, temveč človek. Ruskin je učil nekak naturalističen, moralen in estetski socializem.

V njegovih mislih je dosti zrna, dosti plevela. Kadar Ruskin hvali, pove mnogo izbornega; kadar zanika, je skoro vedno neznosen. Kjer podira, je vselej v ravnem nasprotju s futurizmom; zato ni čudo, da si ga je Marinetti pošteno privoščil. Ena njegovih čustvenih domislic je ta, naj bi imele pri sklepanju zakona ženske vodilno vlogo, češ, ker bi spričo svojega ostrejšega nagona laglje pogodile pravo izbiro.

A. D.

Roman d' aventures. Francoski listi javljajo, da se pripravlja v literaturi pokret od realnosti k delom čiste domišljije. Psihološki roman, študije resničnih šeg in navad se pri najmlajših umikajo v prilog izmišljotinam, pustolovščinam